

Timur Soykan ile nehir söyleşi

İyi Gazetecilik İyi ki Gazetecilik

Hazırlayan: Barış İnce

Deli

#OKUMAK

Timur Soykan

1975 yılında Kırklareli’de dünyaya geldi. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü’nden mezun oldu. Gazetecilik mesleğine *Yeni Yüzyıl* gazetesinde başladı, ardından *Radikal* gazetesine geçti. *Radikal* gazetesinde on yıl muhabirlik ve editörlük yaptıktan sonra Postacı Yayınevi’ni kurdu. Yayınevinde birçok kitap yayımlayan Soykan, bir dönem de *Posta* gazetesinin haber müdürlüğü görevini üstlendi. Hrant Dink cinayeti ile ilgili 2008 yılında *Sapan: Hrant Dink Cinayeti - Bir Güvercinin Katilleri* kitabını yayımladı. 2009 yılında *Tanrı Misafirleri Oteli*, 2013’te *Zavallı: Gerçek Kimin Umurunda* adlı kitabı yayımlandı. Birçok polisiye roman yazar Soykan, 2016 senesinde *Liste* isimli kitabını yayımladı. Gazeteci yazar Timur Soykan 2020 yılından beri *BirGün* gazetesinde köşe yazarlığı ve Halk TV’de programlar yapıyor. Türk Basın Konseyi, tarihatta altı yaşındaki çocuğun cinsel istismara uğradığını Türkiye’ye duyuran *BirGün* gazetesi yazarı Timur Soykan’ı 2022 yılında Basın Özgürlüğü Ödülü’ne layık gördü. Aynı yıl, TAKSAV, ÇYDD gibi pek çok kuruluştan ödül aldı.

Bariş İnce

1982 yılında İzmir’de doğdu. İstanbul Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümü’nden mezun oldu. Yıldız Teknik Üniversitesi’nde Siyaset Bilimi Bölümü’nde yüksek lisans yaptı. Uluslararası ekonomi dergisi *BusinessWeek* dergisinde muhabirliğe başladı. 2007 yılında *BirGün* gazetesinde editör olarak işe girdi; aynı gazetede haber müdürlüğü, yazı işleri müdürlüğü gibi görevlerde bulundu. *BirGün Pazar*’da öyküleri yayımlandı. 2013 yılında Çağdaş Gazeteciler Derneği, 2014 yılında ise Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından Yılın Başarılı Gazetecisi Ödülü’ne layık görüldü. *Yedi Yetmiş* çocuk edebiyatı dergisi ve *Bavul* derginin kuruluşunda yer aldı. *Edebiyat Atölyesi* dergisini çıkardı. *Ot* dergide yazdı. *Çelişki, Sarsıntı, Köksüzler* adlarında üç romanı olan İnce, *Sarsıntı* ile Melih Cevdet Anday Edebiyat Ödülü’nü kazandı. İnce’nin ayrıca *Kabuğu Kırmak* adlı bir belgeseli ve *Kıyadaki Çocuklar* adlı bir çocuk kitabı bulunuyor. Yazıyor, anlatıyor, editörlük yapıyor.

Timur Soykan ile nehir söyleşi
İYİ GAZETECİLİK İYİ Kİ GAZETECİLİK

© 2023, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

HAZIRLAYAN: Barış İnce
EDITÖR: Ayşegül Utku Günaydın
DÜZELTİ: Yağmur Yavaş Aydın
KAPAK TASARIMI: Kaan Kayhan Atik
FOTOĞRAFLAR: Servet Dilber
GRAFİK UYGULAMA: Sezer Gök

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Başkent Organize San. Bölgesi 22 Cad. No:6 Malıköy, Temelli/Ankara
Tel: 0312 284 18 14

Birinci Baskı: Haziran 2023 (5000 adet)

ISBN: 978-625-7314-91-6
Yayınevi sertifika no: 45041
Matbaa sertifika no: 48083

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. AŞ'nin tescilli markasıdır.

delidolu.com.tr

#OKUMAK

Timur Soykan ile nehir söyleşi

İYİ GAZETECİLİK İYİ Kİ GAZETECİLİK

Hazırlayan: Barış İnce

Deli

İçindekiler

“Süper kahraman”ın gelişi.....	7
Bir gazetecinin ilk adımları	14
Özel jete binen stajyer.....	22
“Korkmaz Yiğit’e ‘haber havuzu’ dedik, yüzme havuzu sandı”	30
O bir “Radikal” miydi?.....	40
Gazetecilerin “kandırılma” hikâyesi: “Hepimiz oltaya geldik!”	50
Bir bulvar gazetesinde “muhalif” olmak: <i>Posta</i> gazetesi deneyimi.....	58
Bir kitabı kurtarma hikâyesi: “Harici belleği saksıya sakladım”	66
Demirörenler dönemi: Sansür, yalan haberler, utanç ve direniş	75
Merkez medya hikâyesinin sonu	87
Altı yaşında evlendirilen çocuklar, “badeci” şeyhler ve hedef hâline gelen ödüllü bir gazeteci... 96	
Lakin iyi direndik	105

1

“SÜPER KAHRAMAN”IN GELİŞİ

İstanbul’da yaşayan gazeteciler için kimi “özel” görüşmelerin yapıldığı yerlerden biriydi Taksim Gezi Pastanesi. Birileri tarafından görüleceğini bile bile tercih edilen kulis mekânları vardır. Belki de gazetecilerin piyasada var olma mücadelesinin bir parçası da cemiyetin içinde olmaktır. Ne de olsa haber, “akla gelen” haberciye gelir. Belki biraz da o dönemin alışkanlığıyla, Gezi Pastanesi’nde randevulaştık sevgili Timur’la... Duayen fotoğraf sanatçısı Servet Dilber’le sabahın erken saatlerinde buluştuk, mekândaki yerimizi sağlamlaştırdık. Servet abi ışığa, nesnelere odaklanırken uzun bir nehir söyleşinin notlarına son kez baktım. O sırada Timur Soykan kapıdan, her zamanki gibi biraz gecikerek de olsa girince tüm başların ona döndüğünü gördük.

Gazetecilerin tanınmaya başlaması yeni değil elbette. Cumhuriyet tarihi boyunca yazdıklarıyla siyasete, ekonomiye, spora, cemiyet hayatına yön veren gazeteciler oldu. Ahmet Emin Yalmanlardan Yunus Nadilere, Sertellerden Uğur Mumculara, Ertuğrul Özköklere, Hıncal Uluçlara... Bu isimlerin tanınırlığı ve etki

gücü malum... Bazılarının ödedikleri bedeller de... Ancak özellikle 2010'lerden sonra yepyeni bir figür doğdu: Süper kahraman gazeteci! Suskun dönemlerin işini yapmaya çalışan figürleri, bir anda kahraman mertebesine ulaştı. Bu da yepyeni bir ilgi sarmalını beraberinde getirdi.

Sadece işini iyi yapmak isteyen, bunun karşılığında da hak ettiği itibarı görmek dışında beklentisi olmayan gazetecilerin yüzündeki o mahcubiyetten vardı Timur'un ifadesinde de... Tam masaya oturacakken bir hanımefendinin kendisiyle çektirmeye çalıştığı fotoğrafla yüzüne konan bir ifadeydi bu... Söyleşi sırasında henüz seçimler gerçekleşmemişti. Fotoğraf çektiren hanımefendi, "Muharrem (İnce) ne yapar" sorusuyla hemen sohbeti koyultmaya çalıştı. Neyse ki bu işte tecrübeli hâle gelmiş Timur Soykan, masamıza çabucak dönebildi. Bizi de fazla bekletmedi. Ne de olsa süper kahramanlar her zaman pelerin takmaz, değil mi?

Halkın sana yoğun ilgisi var. Bunu neye bağlıyorsun? Bir gazeteci için fazla değil mi?

Biz yıllardır bu işi yapıyoruz ama bu dönemki ilgi biraz farklı. Özellikle Halk TV'de görünmenin bunda büyük payı var. İnsanlar seni kahraman gibi görüp öyle algılamaya başlıyor. Oysa sadece işini yapıyorsun. Siyasete olan güvenin tamamen tükenmiş olmasının bunda çok büyük etkisi var. Uzun yıllar süren baskı ikliminin yarattığı bunalmışlığı, nefes alamama hâlini gören insanlar senden bir şeyler bekliyor. Onun söylemediğini, onların insanlara anlatamadığını senin anlattığını düşünüyorlar.

Bu, sevgi de yaratıyor.

Elbette, senin düşündüklerini söyleyen bir insana sevgi duyarsın, yakın hissedersin kendini. Öyle bir ilgiyle yaklaşıyorlar. Ancak bu çok

abartılı boyuta gelmiş durumda. Yaptığın işi cesaret ve kahramanlık olarak görüyorlar. Benim işim bu: gerçeği söylemek. Gazetecinin işi bu olmalı. Örneğin İsmail Saymaz'la yolda yürüyemezsin, ona olan ilgi çok daha fazladır. İsmail, Kars'ta bir lokantaya girdiğinde insanların ayağa kalkıp onu nasıl alkışladığını anlatmıştı bir gün.

Bu normal bir şey değil. Mitinge ya da herhangi bir etkinliğe giderken yolda yürüyemiyoruz. İnsanlar sürekli bir şeyler anlatmak ve sevgilerini göstermek istiyor. Ben Barışları (Terkoğlu-Pehlivan) da gözlemliyorum. Birlikte imza günlerine gidiyoruz. Murat'la (Ağrel) da beraber... Orada görüyorum ki insanlar bizleri evlatları gibi seviyor. Mesela imza masasına gitmeden önce dua ediyorlar. Defalarca buna tanık oldum. Bu, çok sevgiden kaynaklanıyor.

Sizi bir çeşit kahramanlık figürü olarak görüyorlar, değil mi?

Evet, insanlar baskı ve korku ikliminde kendi sözlerinin söylenmesine minnet duyuyorlar çünkü çok bunalmış vaziyettedirler. Belki de bu ülkeye yapılan en büyük kötülük, toplumun içine nifak tohumlarının ekilmesidir. Kutuplaştırma siyasetiyle öfkeyi sürekli toplumun kodlarına yerleştirmektedir. Bir kesim bunu anladı, bu kötülüğe sessiz ve duyarsız kalamıyor. Gerçekten sadece ülkesini seven çok temiz bir insan profili var. Yani yetmiş yaşında bir insan, emekliliğin keyfini sürüp torunlarıyla oynamak yerine niye bu konuları bu kadar dert etsin? Ülkesi için endişeli... Bazen öfkeden kuduruyorum ben de gerçekten. Yanımıza teyzelerimiz, hatta hasta olan genç insanlar geliyor ve, "Bu memleket düzelmeden ölmüyorum, direniyorum," diyorlar. Bir insana bunu yapmaya hakkı yok kimsenin. İnsanlar kötülüğün içinde gazetecileri görünce, bir de siyaset kurumuna çok güvensiz olunca... Bu noktada sana sarılıyorlar ve gazeteciler garip bir şekilde kahramanlaşıyor. Yavaş yavaş her şey normale ve herkes eski hâline dönecek diye düşünüyorum.

Ben şundan biraz rahatsız olurdum açıkçası... Bilmiyorum sen ne dersin ama insanların pek çok konuda tepkisiz kalıp her şeyi gazetecilerden, yazarlardan beklemesi... İşyerindeki haksızlıklara susar, eğitim sistemindeki rezaletlere susar; açar televizyonu, “Konuş gazeteci,” der...

Aslında bunun incelenmesi lazım. Akademisyenlerin gerçekten araştırması gereken bir konu. Sen gazetecisin, işini yapıyorsun. Haberini yazıyorsun. Bu, seni kahraman yapmıyor, “işini yapan bir insan” yapıyor. İnsanlar, “Ben Halk TV izlemediğim zaman uyuyamıyorum. Çünkü orada birileri düşündüklerimi söylüyor ve bu beni rahatlatıyor,” diyor. Bu ülke normalleştiğinde hiçbirimizin kahramanlığı kalmayacak. İşimizi yaptık yani. Herkes diyecek ki normaldi, geçti gitti. O gün gelsin de gazeteciler üzerindeki saçma kahraman algısı kalsın.

Gazeteciler de biraz kendinden geçti gibi... Televizyonda siyasetçiler gibi bağırma... Gazeteciliğin bir çeşit ajitasyona dönmesi “iyi gazetecilik” için risk değil midir?

Bu, bence de eleştirilmeli... Bir süre sonra gazeteci, “Ben insanların sesi olduğum için toplumda karşılık buluyorum, beni seviyorlar, dolayısıyla daha yüksek ses çıkarmalıyım,” diyor. Ajitasyon kısmı bundan oluşuyor. Birbirini besleyen bir döngü... Gerçekten seviyorlar ve o zaman sen de daha çok bağıryorsun! Ben de bazen bu konu üzerine düşünüyorum, yani gazeteci çizgisinde kalmak çok önemli. Gazeteci çıkıp bir televizyon programında, “Şu partiliyim veya şu partiyi savunuyorum, şu parti kazansın,” dememeli. Mesafeyi korumak çok önemli.

“ÖFKELENİYORUM, DAYANAMIYORUM”

“Gazetecilik mesafelenme işidir,” denir.

Evet, ben mafya haberleri yapıyorum, dolayısıyla uyuşturucu baronuyla da görüşüyorum. Röportaj yaparken o kişiyle mesafeyi korumak o kadar önemli bir şey ki... Çok korkunç, sonuçta seni manipüle edebilir. Yalan yanlış bir şeyi sana aktarabilir ve sen de ona kanabilirsin. Türkiye çok kirli bir ülke. Kirli savcı, kirli polis varsa kirli gazeteci ve kirli medya da var. O kadar kirlettiler ki medyayı, basın etiği diye bir şey kalmadı. Uyuşturucu baronuyla görüşürken,

“Beni kirli zanneder mi? Beni menfaatçi zanneder mi?” diye düşünüyorsun. Konuşurken ben sürekli şunu söylüyordum; artık benimle alay ediyorlardı: “Bakın ben gazeteciyim. Sizin aleyhinizdeki şeyleri yazacağım. Beni taraf veya yanınızda olarak algılamayın. Ben sizinle mesafemi koruyacağım.” Yarım saat sonra tekrarlıyordum. Çok samimi konuşuyordu çünkü. Ben artık “Bakın,” dediğim zaman adamlar gülüp, “Anladık, sen gazetecisin,” diyorlardı. Ama bunu yapmak zorundasın. Mesafe dediğin şey hayati önemde. O kadar hayati ki, oraya kayıt cihazı konmuş olsa ve sen de, “Abi, tabii sen de haklısın,” desen korkunç...

Bu mesafe her şeye dair mi, taraf olunan şeyler yok mu?

Şimdi şöyle bir durum var. Karşında örgütlü bir kötülük var. O kadar saldırgan ki, sanki normal demokrasi koşullarında yaşıyor musun gibi gazetecilik yapamazsın Türkiye’de. Yani, ortada durduğunu, objektif olduğunu söyleyen kimileri, “Ben her şeye mesafeli duruyorum. Gerçek gazetecilik bu,” dediler. Gazeteciler tutuklandığında ortada yoksun. “Seni ensenden tutup alırlar,” diye tehdit edildiklerinde yine yoksun ortada.

Her gün sansür yaşıyorsun, tehdit ediliyorsun ama bir gün de çıkıp söylemiyorsun, “Bunlar bana saldırıyor, linç ediliyorum,” diye. Cumartesi Anneleri dövülüyor, onlarla ilgili hiçbir şey demiyorsun; insanlar öldürülüyor, bir şey demiyorsun. Deprem bölgesinde en dramatik olaylardan biri enkaz başındaki insanların dönüp kameranaya, “Beni tutuklarsa tutuklasınlar ama devlet gelmedi, yoktu,” demesiydi. Canları, sevdikleri enkaz altındayken, “Tutuklarsa tutuklasın,” dedi bu insanlar. Böyle bir korku ikliminde, her şeyin yalan olduğu, her şeyin sahtekârlık olduğu, her şeyin ahlaksızlık olduğu, devletin soyulduğu, kamu kaynaklarının bir avuç insan tarafından yağmalandığı bir yerde, “Ben taraf değilim, muhalefete de iktidara

da aynı mesafedeyim, ortadayım ben,” diyemezsin. İki muhalefete çatayım, bir tane iktidara çarpayım sonra tekrar muhalefete çatayım ki dengeyi koruyup gazeteciyim diyeyim... Bunlar prim yapacak biliyor musun? İleride bunlar çıkacak, “Biz herkese eşit mesafede durduk,” diyecekler. Sanki bugünler hiç olmamış gibi. Gazetecilik ilkeleri bellidir. Yüzlerce yıllık bir meslek. Meslek etiği, meslek ilkeleri belli. Ona bağlı kalmak zorundasın. Sen demokrasinin tarafında bunun için mücadele eden, konuşan kişi olmak zorundasın. Bazen ben de kendimi eleştiriyorum, televizyonda çok mu yüksek sesle konuşuyorum diye... Ama öfkeleniyorum, dayanamıyorum. İçinden, “Allah belanı versin,” diyorsun en yalın hâlde, nasıl anlatayım... Acımasız kötülük, acımasız riyakârlık, hiçbir ahlaki değeri olmayan kişiler karşısında sakinliğini koruyabilmek de zor.

#OKUMAK

Timur Soykan ile nehir söyleşi

İyi Gazetecilik İyi ki Gazetecilik

Hazırlayan: Barış İnce

Delidolu

delidolu.com.tr
f @ delidolukitap
Delidolu Yayınları

ISBN: 978-625-7314-91-6

9 786257 314916